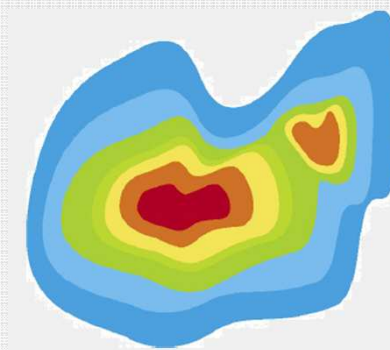

Šedá literatura a Národní úložiště šedé literatury

Česká zemědělská univerzita, 6. 11. 2013
Hana Vyčítalová
hana.vycitalova@techlib.cz

Obsah přednášky

210 mm

- Šedá literatura
- NUŠL
- Využití NUŠL – vyhledávání, práce se záznamy

■ Literatura

- Bílá – zveřejněná, publikovaná
 - Knihy, časopisy
- Šedá (grey, gray) – nepublikovaná, nedostupná běžnými prodejními kanály, produkována v omezeném množství, s nízkou či žádnou inzercí a s omezeným využitím

Šedá literatura

210 mm

- Šedá literatura je literatura produkováaná na všech úrovních státní, respektive místní správy, akademických, obchodních a průmyslových organizací; může existovat jak v tištěné tak v elektronické formě a není kontrolovaná komerčními nakladateli
- Grey Literature - Information produced on all levels of government, academics, business and industry in electronic and print formats not controlled by commercial publishing i.e. where publishing is not the primary activity of the producing body.

(Luxembourg, 1997 - Expanded in New York, 2004, dostupné na WWW
<<http://www.greynet.org/index.html>>)

Šedá literatura

210 mm

- Informační materiály odborného charakteru
- Polopublikovaná, nepublikovaná literatura
- Není dostupná v knihkupectvích, prostřednictvím nakladatelů
- Aktuální, cenné informace

Šedá literatura

210 mm

- Zprávy – výroční, grantové, technické, výzkumné, cestovní...

http://repozitar.techlib.cz/record/543/files/idr-543_1.pdf

- Konferenční materiály – prezentace, příspěvky, sborníky, postery

http://repozitar.techlib.cz/record/565/files/idr-565_1.pdf

- VŠKP – BP, DP, disertace...

<http://invenio.nusl.cz/record/3?ln=cs>

- Firemní literatura – katalogy, bulletiny, věstníky

<http://bit.ly/1cHngL4>

- Preprinty

<http://repozitar.techlib.cz/record/50?ln=cs>

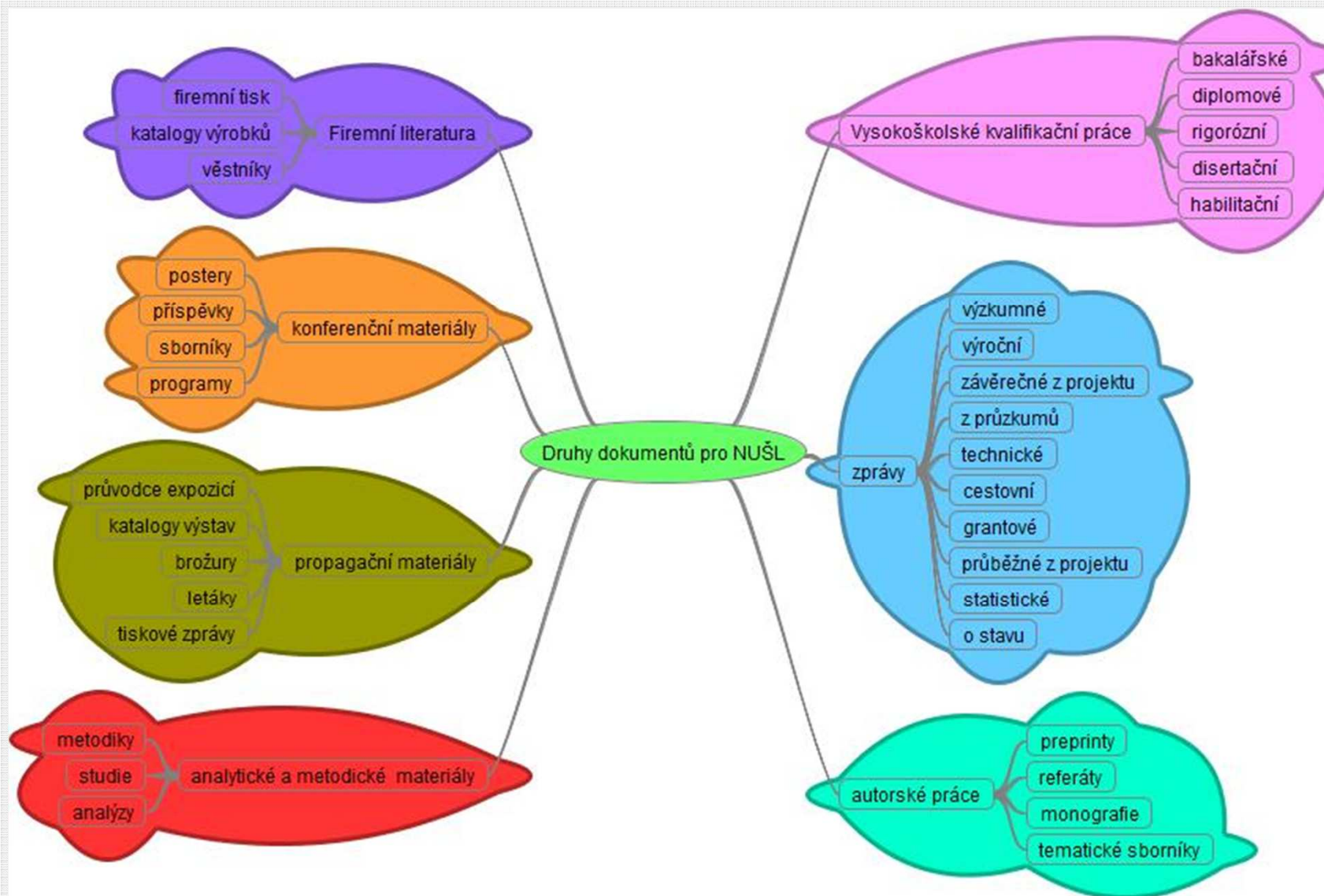
- ...

Typologie šedé literatury

210 mm

- Mezinárodní pracovní skupina
- <http://code.google.com/p/grey-literature-typology/>
- http://invenio.nusl.cz/record/81435/files/idr-146_3.pdf

Typologie ŠL pro NUŠL

Producenti šedé literatury

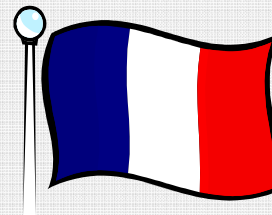
210 mm

- Výzkumné ústavy, instituce
- Grantové agentury
- Univerzity a vysoké školy
- Orgány státní správy, samosprávy a další subjekty veřejné správy
- Knihovny, muzea a další pam. instituce
- Podniky, firmy, organizace, společnosti

- Grey Literature Network Service
- <http://www.greynet.org/>

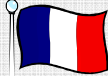

- Evropská databáze pro šedou literaturu
- <http://www.opengrey.eu/>
 - Dříve SIGLE, Open SIGLE
- Provozuje francouzský INIST (Institut pro vědecké a technické informace)
 - <http://www.inist.fr/>

Další zdroje ŠL

210 mm

- Databáze VŠKP
 - Národní registr VŠKP <http://www.theses.cz>
 - THESA <http://thesa.inist.fr/eng/>
 - Index to Theses (ProQuest) <http://www.theses.com>
- Jiné
 - DRIVER <http://www.driver-community.eu/>
 - Síť evropských repozitářů
 - Portál NARCIS
 - informace o výzkumu, programech, projektech, výzkumných pracovnících a institucích
 - <http://www.narcis.info/index>
 - Projekt PUMA (PUBlication MAnagement)
 - Systém pro zpřístupnění sítě institucionálních repozitářů v Itálii
 - <http://puma.isti.cnr.it/>

Další zdroje ŠL

210 mm

■ Jiné

■ La Documentation Francaise

- Francouzský národní systém pro registraci zpráv administrativní povahy

<http://www.ladocumentationfrancaise.fr/rapports-publics>

■ NTIS Technical Reports (FedWorld)

- server pro technické zprávy USA

<http://www.ntis.gov/search/index.aspx>

■ NTRS: NASA Technical Reports Server

- server technických zpráv

<http://ntrs.nasa.gov/search.jsp>

■ NZDL - The New Zealand Digital Library – Computer Science Technical Reports

- Kolekce technických zpráv

<http://www.nzdl.org/gsdmod?a=p&p=about&c=cstr>

Další zdroje ŠL

210 mm

- OpenDOAR
 - (The Directory of Open Access Repository)
 - adresář akademických repozitářů typu „open access“
 - <http://www.opendoar.org/>
- ROAR
 - Registry of Open Access Repositories
 - registr „open access“ repozitářů
 - <http://roar.eprints.org/>
- DOAJ
 - Directory of Open Access Journals
 - adresář časopisů typu „open access“
 - <http://www.doaj.org/>

ČR - projekt NUŠL

210 mm

- Projekt – Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace (2008 – 2011)
- Podporován Ministerstvem kultury ČR
- Řešitelé NTK a VŠE v Praze
- Obhajoba – květen 2012

NUŠL – hlavní cíle

210 mm

- Digitální repozitář
- Centrální přístup k šedé literatuře a k výsledkům výzkumu a vývoje v ČR
- Podpora vědy, výzkumu a vzdělávání
- Zajištění sběru, dlouhodobého uložení a zpřístupnění
- Provoz, údržba a rozvoj SW řešení
- Semináře a aktualizace webu
- Rozšiřování partnerské sítě
- Rozšiřování zahraniční spolupráce

- Od r. 2012 - součástí hlavních úkolů NTK viz statut NTK
 - Digitální repozitář pro šedou literaturu
 - Shromažďování ŠL
 - z různých institucí, od osob
 - dlouhodobá archivace
 - zpřístupnění
 - Záznamy + plné texty
 - Veřejně dostupné

Zahraniční spolupráce

210 mm

NTK člen GreyNetu www.greynet.org

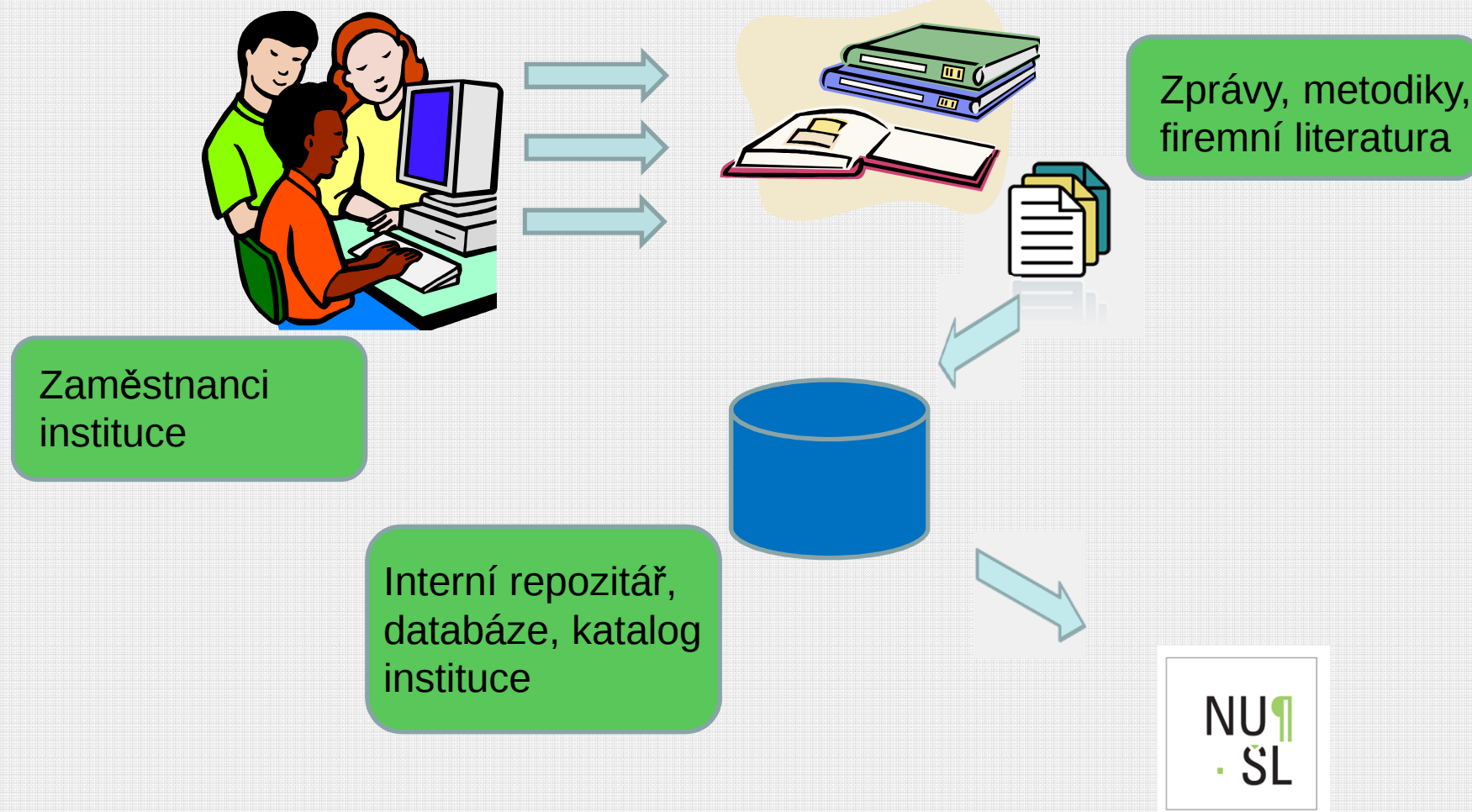
NUŠL v mezinárodních repozitářích a registrech

- OpenGrey www.opengrey.eu
- DRIVER www.driver-community.eu
- Base www.base-search.net
- ROAR <http://roar.eprints.org>
- OpenDOAR www.opendoar.org

Indexace Googlem

Tvorba partnerské sítě

210 mm

Varianty spolupráce I.

210 mm

■ Má-li instituce repozitář:

Instituce má vlastní repozitář

1. Do Centrálního rozhraní NUŠL
jako zdroj přes OAI-PMH
→ bez dlouhodobé archivace v NTK

2. Do Digitálního repozitáře NUŠL
přes OAI-PMH
→ s možností dlouhodobé archivace v
Digitálním repozitáři NUŠL v NTK

Varianty spolupráce II.

210 mm

■ Muzeum nemá repozitář:

Instituce nemá vlastní repozitář

3. Software Invenio
k vytvoření vlastního repozitáře
→ volně ke stažení
<http://nusi.techlib.cz>

4. Ukládat data přímo do
Digitálního repozitáře NUŠL v NTK
→ vlastní sbírka
<http://invenio.nusi.cz>

Partnerská síť

210 mm

- Počet spolupracujících 106
- Knihovna AV ČR, ústavy AV
- Veřejné výzkumné instituce
- Vysoké školy (státní, soukromé)
- Národní lékařská knihovna, Moravská zemská knihovna
- Ministerstva
- Muzea
- Jednáme s dalšími (ZČU, MV, muzea, galerie...)

Přínosy NUŠL

210 mm

INSTITUCE

- Shromažďování a archivace dokumentů ve vlastní sbírce v NUŠL
- Vyhledatelnost a dostupnost dokumentů
- Zviditelnění činnosti instituce
- V ČR i zahraničí
- Zdarma

UŽIVATEL

- Zdarma
- Bez registrace
- Získá informace o obtížně dostupných dokumentech
- Cenné informace z oblasti vědy a výzkumu
- V jednotném rozhraní
- Intuitivní a příjemné vyhledávání

Digitální repozitář NUŠL

210 mm

Digitální repozitář v systému Invenio

<http://invenio.nusl.cz>

- Počet záznamů přes 112 tis.

Centrální uživatelské rozhraní

www.nusl.cz

- Počet záznamů přes 247 tis.
- ESP FAST
 - Komerční SW
 - Indexační a vyhledávací systém
 - Jednotné uživatelské rozhraní

Obsah repozitáře NUŠL

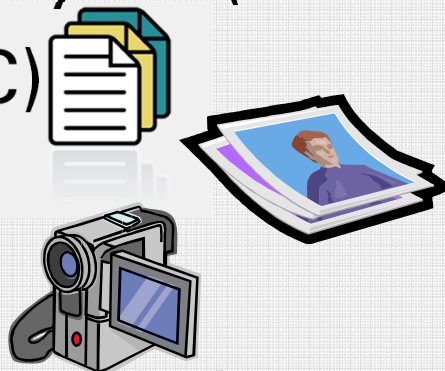
210 mm

- Zprávy (výzkumné, technické, výroční...)
- Autorské práce (preprinty)
- Vysokoškolské práce (BP, DP...)
- Firemní literatura (katalogy, věstníky)
- Konferenční materiály (prezentace, poster, sborníky, programy)
- Analytické a metodické materiály (studie, metodiky)
- Propagační materiály (katalogy výstav, brožurky)

Co v NUŠL najdete?

210 mm

- Záznamy dokumentů (metadata) šedé literatury
- Digitální dokumenty ŠL (volně přístupné)
 - texty (PDF, DOC)
 - obrázky (JPG)
 - videa (MP4)
- Informace, kde je možné dokument získat

Vyhledávání v NUŠL

210 mm

- Rozhraní v ČJ a AJ
- Intuitivní, zaměřené na využívání navigací
- Vyhledávání
 - Jednoduché vyhledávací okénko – zadání dotazu + postupné zpřesňování pomocí filtrů
 - Zadávání dotazu prostřednictvím výběru kritérií
- Zkrácený záznam, detailní záznam
- Náповěda, tutoriál
- <http://www.nusl.cz/>

- Dostupnost dokumentů
 - Digitální dokument (ikona pod záznamem nebo karta Soubory)
 - Přímou v NUŠL
 - Přesměrování do databáze jiné instituce
 - volný přístupný
 - vstup jen pro registrované uživatele
 - Informace, kde je dokument uložený
- Export záznamů do MARCXML, DC, NUŠL,
- Využití citačních manažerů – EndNote, Zotero, formát RIS

Záznam vyt

Vyhledávání

210 mm

■ www.nusl.cz

- Každoročně v NTK
- Problematika šedé literatury, právní otázky, ŠL na institucích
- <http://nysl.techlib.cz/index.php/Seminare>
- Sborníky
 - <http://nysl.techlib.cz/index.php/Sborniky>

Webové stránky

210 mm

<http://nusi.techlib.cz>

<http://nrsl.techlib.cz>

- Informace o službě
- Informace o spolupráci
- Novinky
- Publikace, prezentace

NUŠL - kontakty

210 mm

- Web – kontakty
 - <http://nusi.techlib.cz/index.php/Kontakty>
 - nusi@techlib.cz

- Facebook
 - <http://www.facebook.com/nusi.cz>

210 mm

Otázky?

Děkuji za pozornost!

Kontakt: hana.vycitalova@techlib.cz

Více informací: <http://nusi.techlib.cz>

Použité zdroje

210 mm

- BARTOŠEK, Miroslav. *EIZ a digitální knihovny* [online]. Dostupné na <<http://www.ics.muni.cz/mba/dl02/dlfi02-1-6.pdf>>.
- Masarykova Univerzita. Právnická fakulta. Ústav práva a technologií. *Analýza vybraných otázek umisťování autorských děl do institucionálního repozitáře NUŠL*. Brno, 2010. (Interní materiál NTK)
- PEJŠOVÁ, Petra (ed.). 2010. Repozitáře šedé literatury. Zlín : VeRBuM, 2010. 152 s. Dostupný z WWW: <<http://nusl.techlib.cz/images/Book.pdf>>. ISBN 978-80-904273-5-8.
- POLČÁK, Radim ; ŠA VELKA, Jaromír. *Digitální zpracování tzv. šedé literatury pro Národní úložiště šedé literatury* [online]. 2009 [cit. 2011-03-23]. Dostupný na WWW: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Právní_expertiza>.
- Národní úložiště šedé literatury [online]. 2008. Praha : Národní technická knihovna, [2008] [cit. 2011-01-10]. Česká verze. Dostupná z WWW: <<http://nusl.techlib.cz/>>.